

CERCETĂRI FITOCENOLOGICE ASUPRA PAJIȘTILOR DIN BAZINUL FENEȘULUI (Jud. Alba)

de

IOAN HODIȘAN

Feneșul, affluent al Ampoiului, străbate în cursul său un relief foarte variat, în care de o parte și alta a sa se înlanțuiesc masive a căror înălțime este cuprinsă între 380 și 1370 m. Această diferență de altitudine determină un climat ce variază de la un climat de deal, în apropiere de vârsarea sa în Ampoi, la un climat montan superior în regiunea de izvoare [7].

Vegetația ce se succede pe aceste forme de relief reflectă marea diversitate a condițiilor ecologice, pe care mediul din jur îi le oferă. Astfel, dacă ne referim la vegetația lemnosă, în partea inferioară a bazinului se întâlnesc resturi ale pădurilor de gorun ce odinioară acopereau dealurile, pentru ca cea mai mare parte a teritoriului străbătut de pîriul Feneș să aparțină de etajul fagului și numai în zonele cele mai înalte să vegeze mici insule de păduri de răsinoase.

În trecutul nu prea îndepărtat pădurile ocupau locuri mult mai întinse pe aceste teritorii, dar prin tăiere ele au cedat locul culturilor în zonele joase, unde condițiile permit acest lucru și pajiștilor în regiunea montană [9].

Vegetația ierboasă, secundară, ce constituie pajiștile poartă deosemenea amprenta condițiilor de mediu în care se dezvoltă, ocupînd suprafețe întinse pe toate formele de relief.

Asociația ierboasă care deține suprematia în bazinul Feneșului este *Festucetum rubrae montanum*, fiind cea mai răspîndită și oferind cea mai mare cantitate de masă ierboasă, prin suprafețele ce le ocupă. Bogăția speciilor ce o alcătuiesc reflectă condițiile ecologice foarte variate în care vegeteză. Datorită întrebuiințării nu prea raționale, păsunatului excesiv, în unele locuri, mai ales în lunca Feneșului, pajiștea este invadată de *Genista sagittalis* și *G. tinctoria* ssp. *elata*, formînd un facies al acestei asociații. În finalul de pe Bigla Mare, prezența lui *Nardus stricta* indică un început de degradare. Tot pe Bigla Mare semnalăm un facies cu *Narcissus stellaris*.

În apropierea pădurilor, pe suprafețe mult mai mici se întâlnesc asociația *Agrostetum tenuis*, care la baza masivelor Bulbuci, lîngă sat, vegeteză în condiții de xerofitism iar pe masivele mai înalte în condiții de umiditate abundentă.

Acolo unde finațele de *Festuca rubra* și *Agrostis tenuis* au fost întrebuițate nerational, s-a instalat *Nardus stricta*, constituind asociație,

cum este cazul pe masivul Mlaca, unde păscutul excesiv a dus la abundența exagerată a speciilor *Genista sagittalis* și *G. tinctoria* ssp. *elata* care în aceste nardete formează un facies caracteristic.

În apropierea izvoarelor Văii Groza, vegetează pe suprafață mică insule din asoc. *Nardo-Callunetum vulgaris*.

Lunca Feneșului și Dîmbăul adăpostesc pe sol bogat și în condiții de umiditate abundantă fragmente din asoc. *Lolio-Cynosuretum* și *Festuco rubrae-Cynosuretum*.

Pâlcuri de *Festucetum pratensis* vegetează în condiții foarte diferite de umiditate, fapt reflectat de altfel în compoziția floristică a asociației.

Dintre asociațiile azonale, ce vegetează în condiții de umiditate abundantă, alături de cele semnalate [8] mai menționăm pe *Agrostetum albae* ce ocupă suprafețe destul de mari pe terenurile inundabile din lunca Feneșului, fiind folosită cu succes atât ca finață cât și sub forma pășunilor valoroase.

Finațele xerofite sunt reprezentate prin asociația *Festucetum valesiacae*, ce crește în condiții de uscăciune pe dealurile de la baza masivelor Bulbuci, constituind finațe de o calitate nu prea ridicată. Tot ca o asociație slab productivă, de degradare, menționăm asoc. *Sieblingia decumbens-Potentilla erecta*, sub forma unor pâlcuri, fiind învecinată cu asociația precedentă.

Redăm sumar trăsăturile caracteristice ale asociațiilor ierboase din bazinul Feneșului.

Agrostetum albae Ujv. (tab 1). Pe Valea Feneșului, *Agrostis alba* formează asociații pe terenurile inundabile din lunca Feneșului, mai ales înainte de confluența sa cu pîrîul Feneșasa. Suprafața pe care o ocupă este de cîteva ha, formînd insule ce alternează cu alte asociații de plante de umiditate mare, dispersate pe aceste terenuri de luncă.

Solul pe care vegetează este aluvionar, lutos, nisipos, foarte umed, cu pH = 5,5, iar conținutul în humus variind între 8,03%—8,91%.

Condițiile ecologice, de multă umiditate sunt bine reflectate în cele 4 relevuri, unde se întîlnesc în număr mare plantele mezofile, mezohigrofile și chiar higrofile. Alături de *Agrostis alba* dintre aceste plante mai menționăm pe *Eleocharis palustris*, *Scirpus silvaticus*, *Juncus articulatus*, specii de *Carex*, *Filipendula ulmaria*, *Caltha laeta*, *Lythrum salicaria*, *Veronica beccabunga*, *Mentha longifolia*, *Galium palustre* și *Equisetum palustre*.

Făcînd o comparație cu fitocenozele aceleasi asociații descrise la săs, observăm că pe terenul cercetat de noi întîlnim multe plante ce ne indică altitudinea la care vegetează. Dintre aceste mai semnificative sunt: *Euphrasia stricta*, *Filipendula ulmaria*, *Carex stellulata*, *C. flava*, *C. leporina*, etc.

Pajiștile constituite din *Agrostis alba* sunt folosite atât ca finață cât și ca pășune. Este foarte frecvent cazul cînd se cosesc și pentru otavă și numai după aceea sunt utilizate ca pășuni, toamna fiind păscute pînă tîrziu. Uneori sunt păscute și primăvara timpurie. Calitativ, aceste finațe sunt considerate ca valoroase, iar cantitativ dau producții în jur de

10 000 kg masă verde la ha. Uneori însă ele necesită lucrări de reglare a apei (canalizări) pe care țăraniile le fac și care îmbinate cu un păscut rațional și îngrășăminte adecvate ar duce la mărirea atât cantitativă cât și calitativă a furajelor.

Spectrul biologic: hemicriptofitele sunt cele mai numeroase (75%), urmate de terofite (12,5%), geofite (9,4%) și higrofite (3,1%).

Spectrul floristic: Elementul european este dominant, alcătuind 56,3% (Eua = 37,5%; Eu = 12,5%; Ec = 6,3%). Circumpolarele sunt bine reprezentate (28,1%), fiind urmate de cosmopolite (9,4%), atlantice (3,1%) și pontice (3,1%).

Festucetum pratensis transsilvanicum Soiul are un larg areal de răspândire în țara noastră fiind semnalată de la șes pînă la munte. Pe valea

Tabel 1

Agrostetum albae Ujv.

Ef.	Fb.	Altitudinea în m Acoperirea în % Suprafața în m ² Data efect. relev.	800 100 25 28 VI/1964	27 V/1964
Cp	H	Agrostis alba	5	5
Eu	T	Bromus commutatus	.	.
Cosm	H	Deschampsia caespitosa	+	+
Cp	H	Festuca rubra	.	.
Cp	H	Poa pratensis	.	+
Eua	H	P. trivialis	+	.
A-Bo	H	Carex flava	+	.
Eu	H	C. lepidocarpa	+	+
Ep	H	C. leporina	.	+
Cp	H	C. stellulata	.	+
Cosm	G-Hy	Eleocharis palustris	+	.
Cp	H	Scirpus sylvaticus	.	.
Cp	H	Juncus articulatus	+	.
Eu	H	Trifolium hybridum	+	+
Eua	H	T. repens	+	.
Cp	T	Polygonum hydropiper	.	.
Eua	H	Stellaria graminea	.	+
Ec	H	Caltha laeta	+	.
Eua	H	Ranunculus acer	.	+
Eua	H	R. repens	.	.
Eua	H	Filipendula ulmaria	+	+
Eua	H	Carum carvi	+	.
Cosm	H-Hy	Lythrum salicaria	+	.
Eua	H	Myosotis palustris	+	+
Ec	T	Euphrasia stricta	.	.
Eu	T	Rhinanthus minor	.	+
Eua	Hy-H	Veronica beccabunga	+	.
Eua	H	Mentha longifolia	.	.
Eua	H	Galium plaustre	+	.
Eua	H	Chr ysanthemum leucanthemum	.	+
P	G	Orchis palustris ssp. elegans	.	.
Cp	G	Equisetum palustre	+	.

Feneșului am întîlnit-o pe masivul Dîmbău, la altitudinea de 900 m, alcătuind un finăț cu suprafață de cîteva ha (r. 1) și la baza masivelor Bulbuci, în apropiere de sat la 400 m altitudine (tabel 2 r. 2—3), pe o suprafață de 3 ha.

Solul pe care vegetează este brun de pădure cu $\text{pH} = 6,2$.

Din cauză că în unele locuri asociația vegetează pe coaste cu înclinare de cca. 20° și cu sol pietros, apele de precipitație se scurg repede, insolația puternică, mai ales pe lîngă masivele Bulbuci, de lîngă sat, determină condiții mai xerofite decât în mediul său obișnuit de vegetație. Astfel se explică faptul că alături de elementele mezofile ce intră în componența asociației, vegetează și cîteva xerofite printre care cităm pe *Dorycnium herbaceum*, *Bromus mollis*, *Salvia verticillata*, *Echium vulgare*, *Arenaria serpyllifolia*, etc.

Din punct de vedere al calității, valoarea acestei pajiști este ridicată, numărul speciilor bune furajere fiind apreciabil, iar cantitativ producția de masă verde se ridică la 12 000 kg/ha.

Prezența însă în asociație a speciilor *Sieglungia decumbens*, *Genista tinctoria*, *G. sagittalis*, *Rhinanthus minor* și *R. rumelicus* indică simtome de degradare, fenomen ce va trebui prevenit printr-un păscut mai rațional. Avînd condiții optime de dezvoltare, mai ales unde solul este jilav, în bazinul Feneșului pajiștile de *Festuca pratensis* s-ar putea extinde, mărind în acest fel cantitatea furajeră necesară creșterii animalelor.

Spectrul biologic: $H = 78,4\%$; $T = 15,6\%$; $Ch = 2\%$; $G = 2\%$.

Spectrul floristic: $Eua = 43,1\%$; $Eu = 19,7\%$; $Ec = 9,8\%$; $Cp = 5,9\%$; $Cosm = 5,9\%$; $C = 5,9\%$; $M = 3,9\%$; $B = 3,9$ și $P = 1,9\%$.

Lolio-Cynosuretum (Br. Bl. et Leev) Tx. (tab. 3). Am identificat această asociație la baza masivului Părăginoasa, în lunca Feneșului, puțin a monte de cabana Feneșasa, la altitudinea de 800—820 m. Condițiile ecologice în care trăiește sint foarte favorabile dezvoltării plantelor ce o alcătuiesc. Astfel solul brun de pădure în amestec cu aluvionar, este bogat în substanțe minerale, cu $\text{pH} = 5,4$, iar humus $8,5\%$, fiind foarte productiv. Influența văii Feneșului, cu care se învecinează într-o parte se resimte mult în ceea ce privește umiditatea, oferind plantelor mezofile condiții optime de dezvoltare. Finâțele aparținând asociației *Lolio-Cynosuretum* sint foarte productive și apreciate în Bazinul Feneșului, avînd o valoare ridicată, gramineele și leguminoasele ce intră în alcătuirea lor fiind de bună calitate și formînd o mare masă ierboasă. Datorită faptului că ocupă suprafețe mici, doar cîteva ha, nu contribuie prea mult la satisfacerea necesarului de furaje pe plan local.

În ceea ce privește dinamica acestei asociații, ea formează în locul studiat o verigă în lanțul evoluției, de la asociația de *Agrostis alba* spre *Festuco-Cynosuretum* și apoi la *Festucetum rubrae montanum*. Acest fenomen se observă cu scădere umidității prin ridicarea versanților ce mărginesc valea Feneșului. Penetrarea lui *Festuca rubra* în toate fitocenozele acestor asociații ne stă ca martor în cele afirmate mai sus.

Tabel 2
Festucetum pratensis transsilvanicum Soó

Rf.	Fb.	Altitudinea Expoziția Înclinarea în grade Acoperirea în % Suprafața relevului în m ² Data efect. relev.	900 SV 20 100 25 5 VII/62	400 E 10 100 25 30 VI/64	400 E 15 100 25 5
Eua	H	Festuca pratensis	5	4	5
Eua	G	Agropyron intermedium	+	.	.
Cp	H	Agrostis tenuis	.	+	+
Eua	H	Anthoxanthum odoratum	+	+	+
Eua	H	Briza media	+	+	.
Eua	T	Bromus mollis	.	+	.
Eu	H	Cynosurus cristatus	.	+	+
Eua	H	Dactylis glomerata	1	.	+
Eua	H	Holcus lanatus	.	+	.
Cp	H	Poa pratensis	+	.	.
Eu	H	Sieglungia decumbens	.	+	+
Cosm	H	Luzula campestris	.	.	+
M	H	Dorycnium herbaceum	.	.	+
Ec	H	Genista sagittalis	.	.	+
Eu	H	G. tinctoria	+	+	.
Eua	H	Lotus corniculatus	1	.	+
Eua	H	Medicago falcata	+	.	.
C	H	Trifolium montanum	1	+	+
Eua	H	T. pratense	1	1	1
Eua	H	T. repens	.	1	.
Eua	T	Arenaria serpyllifolia	+	.	.
Ec	H	Dianthus carthusianorum	+	+	.
Eua	H	Silene vulgaris	+	.	.
Eua	H	Ranunculus polyanthemos	+	.	.
Eu	T	Viola luteola	+	.	.
Eua	H	Potentilla erecta	.	+	+
Eua	H	Carum carvi	+	+	.
Eua	H	Pimpinella saxifraga	.	+	.
Eu	H—Ch	Polygala vulgaris	+	+	.
Eua	T	Echium vulgare	+	.	+
Ec	T	Euphrasia stricta	.	+	+
Eu	T	Rhinanthus minor	+	.	.
B	T	R. rumelicus	+	+	+
Cosm	H	Prunella vulgaris	+	.	+
Mp	H	Salvia pratensis	.	.	+
Ec	H	S. verticillata	+	.	+
C	Ch	Thymus glabrescens	.	+	.
M	Ch	Teucrium chamaedrys	.	+	+
Eua	H	Galium verum	+	+	+
Eua	H	Plantago lanceolata	+	.	1
Eua	H	P. media	+	+	+
C	H	Scabiosa ochroleuca	+	.	+
Eu	T	Campanula patula	+	+	.
Eu	H	Achillea millefolium	+	.	.
Cp	H	Antennaria dioica	+	.	+
Ec	H	Centaurea austriaca	+	.	.

Ei.	Fb.	Altitudinea Expoziția Înclinarea în grade Acoperirea în % Suprafața relevului în m ² Data efect. relev.	900 SV 20 100 25 5 VII/62	400 E 10 100 25 30 VI/64	400 E 15 100 25 100 VI/64
Eua	H	Chrysanthemum leucanthemum	1	+	+
Eu	H	Hieracium auricula	.	+	+
Eu	H	H. pilosella	.	.	+
B	H	Leontodon asper	+	.	+
Cosm	H	Taraxacum officinale	.	+	+

Spectrul biologic: hemicriptofitele sunt cele mai numeroase (76%), urmate de terofite (16%), geofite (4%) și chamefite (4%).

Spectrul floristic: Eua = 40%; Eu = 24%; Ec = 8%; Cp = 10%; C = 6%; Cosm = 6%; M = 2%; Ap = 2%; End = 2%.

Festuco rubrae-Cynosuretum Tx. (tab. 4). Este mai slab reprezentată

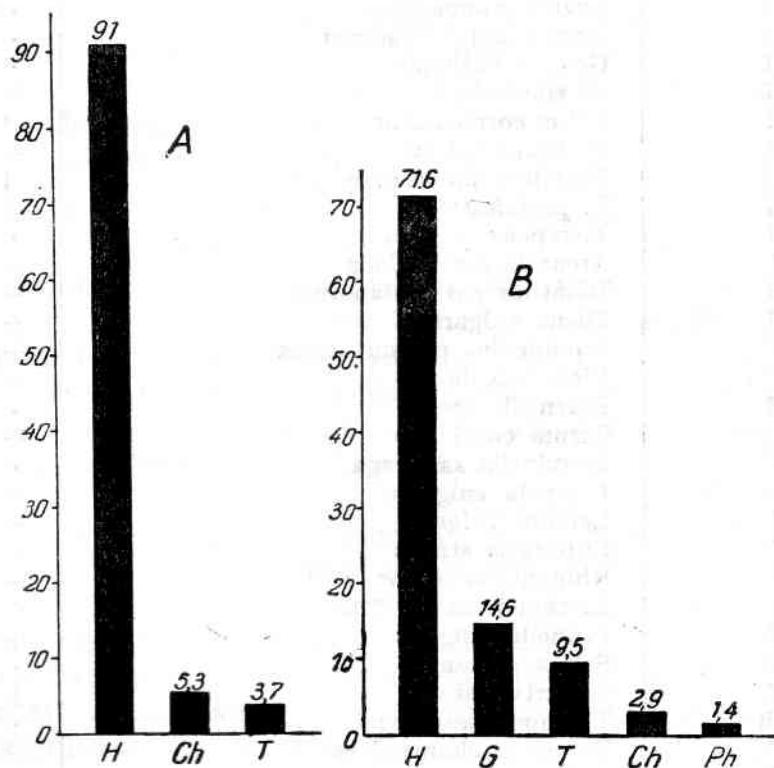

Fig. 4. Spectru biologic la A) *Nardetum strictae montanum* și B) *Festucetum rubrae montanum*.

în Bazinul Feneșului, aflindu-se în vecinătatea asociației *Lolio-Cynosuretum*, unde ocupă o suprafață de 1—2 ha și având aceleași condiții de vegetație, numai umiditatea solului este ceva mai scăzută. Am identi-

Tabel 3
Lolio—Cynosuretum (Br. Bl. et Leev) Tx.

Ef.	Fb.	Altitudinea în m Expoziția Acoperirea în % Suprafața relev. în m ² Data efect. relev.	820 V 100 25 3 VII /63	820 V 100 25 6 VII /64	800 S 100 25 3 VII /63
Eu	H	Cynosurus cristatus	3	4	3
Eu	H	Lolium perenne	2	1	1
Cp	H	Agrostis alba	+	+	+
Eua	H	Alopecurus pratensis	+	.	.
Eua	H	Anthoxanthum odoratum	+	.	1
Eua	T	Bromus mollis	+	+	+
Eua	H	Festuca pratensis	+	1	+
Cp	H	F. rubra	+	+	+
Cp	H	Poa pratensis	+	.	+
Cp	H	Juncus articulatus	+	.	+
Ec	H	Genista sagittalis	.	+	.
Eua	H	Lotus corniculatus	+	.	.
Eua	T	Medicago lupulina	+	+	+
Eua	H	Trifolium medium	+	1	.
Eua	H	T. pratense	2	1	2
Eua	H	T. repens	+	.	+
Eu	T	T. strepens	.	.	+
Cosm	H	Rumex acetosa	+	.	.
Cosm	H	Cerastium caespitosum	+	.	.
Ec	H	Dianthus carthusianorum	+	.	+
Eua	H	Stellaria graminea	+	+	.
Eua	H	Ranunculus acer	+	.	+
Eu	H	R. bulbosus	+	+	+
M	H	Rorippa pyrenaica	.	.	+
Eu	T	Viola luteola	+	.	.
Eu	H—Ch	Polygala vulgaris	+	.	.
Eua	H	Filipendula hexapetala	.	.	+
Eua	H	Geranium pratense	•	+	.
Ec	H	Astrantia major	•	+	.
Eua	H	Carum carvi	+	1	+
Eu	T	Euphrasia rostkoviana	+	.	+
Ec	T	E. stricta	+	2	.
Eu	T	Rhinanthus minor	+	+	+
Eu	H—Ch	Veronica chamaedrys	+	+	.
Eua	H	Valeriana officinalis	+	.	+
Eu	H	Prunella grandiflora	•	.	+
Cosm	H	P. vulgaris	+	.	+
End	Ch	Thymus comosus	+	.	.
C	Ch	Th. glabrescens	+	.	.
Eua	H	Plantago lanceolata	+	.	.
Eua	H	P. media	+	.	.
Eu	H	Achillea millefolium	+	.	+
Eua	T	Carlina vulgaris	+	.	.
C	H	Centaurea semiaustriaca	+	.	+
Eua	H	Crepis praemorsa	+	.	+
Ap	H	Chrysanthemum leucanthemum	1	+	1
		Hieracium aurantiacum	+	.	.

Ef.	Fb.	Altitudinea în m Expoziția Acoperirea în % Suprafața relev. în m ² Data efect. relev.	820	820	800
			V	V	S
		100 25 3 VIII/63	100	100	100
			25	25	25
					6 VII/64
Eu	H	H. pilosella	+	.	+
Eua	H	Hypochloeris maculata	+	.	.
C	G	Gladiolus imbricatus	.	+	.
Cp	G	Equisetum palustre	.	+	.

ficat-o însă pe suprafață mai mare (aprox. 4 ha), pe masivul Dâmbău, în apropiere de o pădure de fag, pe un sol umed, bine gunoit prin tărrire, ceea ce face ca plantele să fie bine dezvoltate.

În ambele locuri fitocenozele formează finațe foarte productive și de bună calitate, aflându-se însă pe suprafețe mici, nu oferă o cantitate prea însemnată de furaj, cu toată productivitatea lor mare la ha.

Dominanța lui *Festuca rubra* asupra lui *Cynosurus cristatus* ne indică faptul că această asociație evoluează spre *Festucetum rubrae montanum*, care domină toate masivele înierbate din Bazinul Feneșului.

Este interesant de menționat faptul că pe valea Feneșului asociațiile *Lolio-Cynosuretum* și *Festuco rubrae-Cynosuretum* se întâlnesc cam la aceeași altitudine, neobservindu-se o etajare a lor cu altitudinea cum se citează din alte locuri [11].

Spectrul biologic: H = 77%; T = 11,5%; G = 9,6%; Ch = 1,9%.

Spectrul floristic: Eua = 34,5%; Eu = 25%; Ec = 13,4%; Cp = 7,8%; C = 5,8%; B = 5,8%; Cosm = 3,9%; M = 1,9%; Ap = 1,9%.

Agrostetum tenuis Pawl. Este o asociație ce se află în țara noastră pe mari suprafețe, în Bazinul Feneșului vegetând atât în regiunea de deal cu condiții xerofile cât și în zona de munte cu umiditate suficientă. În terenul cercetat această asociație are origine secundară, fiind instalată în urma tăierii pădurilor, însă neocupînd suprafețe prea întinse.

Anvizînd structura floristică a asociației, cu variațiile respective, în funcție de altitudine și condițiile ecologice se constată o reflectare fidelă a condițiilor de mediu în componența fitocenozelor. Relevurile 6—8 (tabl. 5) au fost efectuate în apropiere de satul Feneș unde condițiile sunt mai xerofile, iar celelalte în diverse locuri, dar la altitudini mai mari, cu o climă mai umedă. Printre plantele xerofile ce se întâlnesc în fitocenozele de lîngă sat menționăm pe *Dorycnium herbaceum*, *Medicago lupulina*, *Helianthemum hirsutum*, *Scabiosa ochroleuca*, *Galium verum*, etc. De fapt fitocenozele reprezentate prin relevurile 1—5 sunt mai bogate în specii decât cele din 6—8, întreaga asociație numărînd 77 specii.

Finațele formate de aceste fitocenoze sunt și ele diferite în ceeace privește calitatea. Astfel, finațele din regiunea montană sunt de bună calitate, fiind folosite primăvara ca pășuni, apoi ca finațe iar după cosit, toamna, din nou sunt păsunate. Ploile abundente din timpul verii le fac

Festuco rubrae—Cynosuretum Tx.

Tabel 4

Ef.	Fb.	Altitudinea Expoziția ónclinarea în grade Acoperirea în % Suprafața relevului în m ² Data efect. relev.	820	850	850
			SV	E	E
Cp	H	Festuca rubra	3	3	3
Eu	H	Cynosurus cristatus	1—2	1	1—2
Cp	H	Agrostis tenuis	·	·	1
Eua	H	Anthoxanthum odoratum	·	1	+
Eua	H	Briza media	+	+	+
Eua	H	Festuca pratensis	+	·	+
Cp	H	Poa pratensis	·	·	1
Eu	G	Carex hirta	+	·	·
Ec	H	Genista sagittalis	+	·	·
Eu	H	G. tinctoria	+	·	·
Eua	H	Lotus corniculatus	+	·	·
Ec	H	Trifolium alpestre	+	+	+
Eua	H	T. medium	+	·	·
C	H	T. montanum	+	·	+
Mp	H	T. pannonicum	·	+	·
Eua	H	T. pratense	1	1	1
Cosm	H	Rumex acetosa	+	+	+
Ec	H	Dianthus carthusianorum	+	·	·
Eua	H	Silene vulgaris	+	·	·
Eua	H	Stellaria graminea	+	·	·
Ec	Ch—H	Helianthemum hirsutum	·	·	+
Eua	H	Hypericum perforatum	+	+	+
Eu	T	Viola luteola	·	·	+
Eua	H	Filipendula hexapetala	+	+	+
Eua	H	Potentilla erecta	+	+	+
Cp	H	Sanguisorba officinalis	+	+	+
Eu	T	Linum catharticum	+	+	+
Eu	H—Ch	Polygala vulgaris	+	+	+
Eua	H	Carum carvi	·	+	+
Ec	H	Laserpitium latifolium	+	·	+
Eua	H	Heracleum sphondylium	·	+	+
Eu	T	Euphrasia rostkoviana	+	+	+
Ec	T	E. stricta	+	+	+
Eu	T	Rhinanthus minor	+	+	+
B	T	R. rumelicus	+	·	·
Eu	H	Prunella grandiflora	+	·	·
Cosm	H	P. vulgaris	+	+	+
Ap	H	Gentiana praecox	+	·	+
Eua	H	Plantago lanceolata	+	·	+
Eua	H	P. media	·	·	+
B	H	Campanula abietina	+	+	+
Eu	H	Achillea millefolium	+	+	+
Ec	H	Carlina acaulis	+	·	·
C	H	Crepis praemorsa	+	·	+
Eu	H	Hieracium pilosella	+	·	·
Eu	H	Hypochoeris maculata	1	·	+

Bf.	Fb.	Altitudinea Expoziția Înclinarea în grade Acoperirea în % Suprafața relieveului în m ² Data efect. relev.	820 SV 25 100 25 6 VII /63	850 E 25 100 25 4 VII/63	850 E 25 100 25 /63
Eu	H	<i>H. radicata</i>	1	.	1
B	H	<i>Leontodon asper</i>	.	+	+
Eu	G	<i>Colchicum autumnale</i>	+	.	.
C	G	<i>Gladiolus imbricatus</i>	.	+	+
Eua	G	<i>Gymnadenia conopea</i>	+	+	+
Eua	G	<i>Orchis maculata</i>	.	1	+

folosibile pînă toamna tîrziu. Prezența gramineelor și a leguminoaselor în cantități mari, fac ca finul să fie de bună calitate iar cantitativ producția se ridică la 7500 kg masă verde la ha.

În schimb finațele de lîngă sat, mai xerofile, au o productivitate mult mai scăzută, nedepășind 4500 kg iarbă verde la ha, fiind de calitate mai slabă. De fapt aici pe lîngă condițiile ecologice arătate, o influență negativă o are exploatarea nerățională, păscuitul excesiv, înainte și după coasă, cu un număr mult prea mare de animale, peste capacitatea finațelor. Începutul de degradare ne este indicat și prin prezența speciilor *Sieglungia decumbens*, *Genista tinctoria*, *G. sagittalis*, *Euphorbia cyparissias*, *Rhinanthus minor*, etc.

În aceste finațe întîlnim și tufe de *Crataegus monogyna* și *Rosa canina*, martori ai pădurilor din trecut ce ocupau aceste terenuri.

Spectrul biologic: H = 76,6%; T = 10,4%; G = 7,8%; Ch = 2,6%; Ph = 2,6%.

Spectrul floristic: Eua = 35,1%; Eu = 24,6%; Ec = 13%; Cp = 6,5%; C = 7,8%; Cosm = 9,1%; M = 1,3%; B = 1,3% și Ap = 1,3%.

Nardo-Callunetum vulgaris Csürös (tab. 6). Pînă în prezent această asociație este cunoscută din Munții Gilăului, Munții Metalici, Munții Ci-binului, fiind descrisă de S t. Csúrös [5]. Pentru prima dată a fost semnalată la noi în țară de M. Răvăruț din Munții Vrancei, mai tîrziu fiind semnalată și din Tara Bîrsei. Noi am întîlnit fitocenozele acestei asociații în partea superioară a văii Groza, aproape de izvoare, nu departe de masivul Negrileasa, de unde a fost și descrisă [5]. Condițiile ei de vegetație în Bazinul Feneșului sunt asemănătoare cu acele ale lui *Nardetum strictae montanum*, cu care se învecinează și din care de altfel provine Solul este brun de pădure, podzolit, cu aciditate pronunțată. (pH = 4,5), bogat în humus (9,47%) cu umiditate suficientă și permanentă.

Suprafața ocupată de această asociație nu este prea mare (aprox. 2000 m²), fiind dispusă în insule ce alternează cu nardete la altitudinea de 1000 m, pe versanții mai puțin înclinați.

Tabel 5

Agrostetum tenius Pawl.

Ef. Fb.		Nr. releveului	1	2	3	4	5	6	7	8
		Altitudinea în m	960	900	880	810		480		
		Expoziția	V	SE	NE	NV	NV	N	NE	N
		Înclinarea în	20	15	15	10	10	15	15	15
		Acoperirea în %			100			80		
		Szuprafața releveului în m ²	25	25	25	25	25	25	25	25
		Data efect. relev.	27	VII	1	VII	28	VII	26	VII
			1964	1962	1964	1964	1964			
Cp H	Agrostis tenuis		4	4	4	5	4	3	3	3
Eua G	Agropyron repens		+	+	+
Eua H	Anthoxanthum odoratum		.	1	.	.	.	+	+	+
Eua H	Alopecurus pratensis		+
Eu T	Bromus comutatus		+	.	.	.	+	.	.	.
Eu H	Cynosurus cristatus		+	+	+	+	+	.	.	.
Eua H	Festuca pratensis		.	.	+	+	+	.	.	.
Cp H	F. rubra		1	1	+	+	+	+	+	+
Ec H	F. valesiaca		+	+	+
Eua H	Holcus lanatus		.	.	.	+	+	.	.	.
Cp H	Phleum pratense		+	.	+	.	+	.	.	.
Cp H	Poa pratensis		+	.	.	+	+	.	.	.
Eu H	Sieglungia decumbens		+	+
Eu H	Anthyllis vulneraria		+	+
M H	Dorycnium herbaceum		+	+	+
Ec H	Genista sagittalis		+	+	+
Eu H	G. tinctoria		+	+	+
Eua H	Lotus corniculatus		+	+	+	+	+	.	+	+
Eua T	Medicago lupulina		+	+	+
Ec H	Trifolium alpestre		1	.	+	.	.	.	+	+
C H	T. montanum		+	.	.	+	+	.	.	.
Eua H	T. pratense		2	2	2	1	2	1	1	1
Eua H	T. repens		.	+	+	1	+	1	.	+
Eua H	Vicia sepium		+
Cosm H	Rumex acetosa		+	+	.	+
Cosm H	R. acetosella		+	+	.	+
Cosm H	Cerastium caespitosum		+	.	.	+	+	.	.	.
Ec H	Dianthus carthusianorum		+	.	.	+	+	.	.	.
Eua H	Stellaria graminea		.	-	+	.	+	.	.	.
Eua H - G	Euphorbia cyparissias		+	+	+	1	1	.	.	.
Eua H	Ranunculus acer		+	+	+
Eu H	R. bulbosus		+	.	+	+
Eua H	R. polyanthemos		.	+	+	+
Eu H	Trollius europaeus		.	.	+	+
Ec Ch - H	Helianthemum hirsutum		+	+
Eu T	Viola luteola		+	+	+	+	+	.	.	.
Eua H	Hypericum perforatum		.	.	+	+	+	.	.	.
Cp H	Alchemilla vulgaris		+	+	+	+	+	.	.	.
Eua H	Filipendula hexapetala		.	+
Eua H	Potentilla erecta		.	+	+	+	+	.	.	.
Eua H	Geranium pratense		+	.	+
Eu H - Ch	Polygala vulgaris		.	+	.	+
Ec H	Astrantia major		+	.	.	+	+	.	.	.
Eua H	Carum carvi		.	+	+
Eua H	Heracleum sphondylium		+	+	+	+	+	.	.	.
Ec T	Euphrasia stricta		.	.	+	+	+	+	+	+

Ef. Fb.	Nr. releveului	1	2	3	4	5	6	7	8
Eu T	Rhinanthus minor	+	+	+	+	+	+	1	1
Eu H	Betonica officinalis	.	.	+	+
Eu H	Prunella grandiflora	+	.	+	.	+	.	.	.
Cosm H	P. vulgaris	+	+	+	+	+	+	.	.
C Ch	Thymus marschallianus	.	.	.	+	.	+	+	.
Eua T	Centaurium umbellatum	+	+	.
Ap H	Gentiana praecox	+	.	+	+
Eua H	Galium verum	+	+	+	+
Eua H	Plantago lanceolata	.	+	+	.	+	+	+	+
Eua H	P. media	.	.	+	+	+	+	+	+
Eu H	Knautia arvensis	.	.	+	+	+	.	.	.
C H	Scabiosa ochroleuca	+	.	+
Eu T	Campanula patula	+	+	.	.	.	+	.	.
Eu H	Achillea millefolium	.	+	+	+	+	+	+	+
Ec H	Carlina acaulis	.	.	.	+	+	+	+	+
Ec H	Centaurea austriaca	.	+	+	+	+	+	.	.
Eua H	Chrysanthemum leucanthemum	.	+	+	+	1	+	+	+
Eu T	Crepis biennis	+	.	.	+	.	.	.	+
C H	Hieracium bauhini	+	+	.
Eu H	H. pilosella	+	+	+
Bb H	Leontodon asper	+	+	+
Eua H	L. hispidus	.	+	+
C H	Scorzonera purpurea	.	+	+	.
Cosm H	Taraxacum officinale	.	.	.	+	+	.	.	.
C G	Gladiolus imbricatus	+	+	.	+	+	.	.	.
Ec G	Polygonatum verticillatum	.	.	.	+
Cosm G	Equisetum arvense	+
Cosm G	Pteridium aquilinum	+	.	.
Eu Ph	Crataegus monogyna	+	+	+

Compoziția floristică este foarte asemănătoare cu cea descrisă de pe Negrileasa [5], fapt explicabil de altfel datorită condițiilor ecologice asemănătoare și distanței mici ce le desparte.

Aceste pajiști sunt utilizate doar ca pășuni, fiind de calitate slabă.

Spectrul biologic: H = 78,2%; Ph = 15,6%; Ch = 3,1%; T = 3,1%.

Spectrul floristic: Eua = 34,4%; Eu = 18,8%; Ec = 9,4%; Cp = 25%; Cosm = 6,2%; End = 3,1%; Ap = 3,1%.

As. *Sieglungia decumbens-Potentilla erecta* Borza a fost semnalată în țara noastră de A.I. Borza [2]. Noi am întîlnit-o în bazinul Feneșului, sub forma unor pâlcuri, la baza masivelor Bulbuci, lîngă comuna Feneș, la altitudinea de cca 450 m. Expoziția pantei pe care vegetează este N—NE, iar înclinarea deși nu este prea mare, roca de natură calcaroasă este acoperită cu un strat destul de subțire de sol, în care sărurile minerale sunt ușor spălate de apele de ploaie, fapt ce determină condiții destul de nefavorabile vegetației.

Cadrul ecologic în care trăiește precum și dominanța speciilor de plante mezofile, alături de cîteva xerofile, ne-a determinat să încadrăm această vegetație între pajiștile mezoxerofile (Al. *Nardo-Agrostion tenuis* Sillinger). [9].

Nardo—Callunetum vulgaris Csűrös

Tabel 6

Ez.	Eb.	Altitudinea în m Expoziția Înclinarea în grade Acoperirea în % Suprafața relev. în m ² Data efect. relev.	1000	1000	1020	1020	1020
			E	E	N	N	S
			10	10	15	15	15
			100	100	100	100	100
			25	25	25	25	25
			27 VII 1964				
Eua	Ph	Calluna vulgaris	3	2	2	4	3
Cp	Ph	Vaccinium myrtillus	+	+	1	+	.
Cp	Ph	V. vitis-idaea	1	+	+	+	.
Cp	H	Agrostis tenuis	+	+	.	.	.
Eua	H	Anthoxanthum odoratum	.	+	+	+	+
Eua	H	Nardus stricta	3	3	4	2	1
Eua	H	Briza media	.	+	+	+	+
Cp	H	Deschampsia flexuosa	.	+	+	+	+
Cp	H	Festuca rubra	.	+	+	+	+
Eua	H	Sieblingia decumbens	+	+	+	+	+
Eua	H	Luzula pilosa	+	+	.	+	+
Ec	H	Genista sagittalis	.	.	.	+	.
Eu	H	G. tinctoria	1	+	1	1	+
Eua	H	Lotus corniculatus	+	+	+	+	1
Eua	H	Dianthus superbus	+	.	.	+	.
Eu	H	Hypericum acutum	.	.	.	+	+
Cp	H	Alchemilla vulgaris	.	+	+	+	+
Eua	H	Potentilla erecta	.	+	+	+	+
Ec	H	Polygala amara	.	+	+	+	+
Cosm	H	Prunella vulgaris	+
Eua	H	Plantago lanceolata	.	.	+	.	+
E7	T	Campanula patula	.	.	+	.	+
Cp	H—Ch	Antennaria dioica	+	+	+	+	+
Ec	H	Arnica montana	+	+	+	+	+
End	H	Chrysanthemum rotundifolium	.	.	+	.	+
Eu	H	Hieracium pilosella	.	.	+	.	+
Eua	H	Leontodon autumnale	+	+	+	.	+
Ap	H	Scorzonera rosea	+
Eua	H	Orchis maculata	.	.	+	+	.
Cosm	Ch	Lycopodium clavatum	+	+	.	.	.
		Polytrichum commune	+	+	.	.	.
		Cladonia sylvatica	+	+	.	.	.
Cp	Ph	Juniperus communis	.	.	+	+	.
Eu	Ph	Picea excelsa	.	+	+	+	.

Compoziția floristică pe baza a două relevouri este următoarea: *Sieblingia decumbens* 3, *Agrostis tenuis* +, *Anthoxanthum odoratum* +, *Festuca pratensis* +, *F. valesiaca* +, *Anthyllis vulneraria* +, *Dorycnium herbaceum* +, *Genista sagittalis* +—1, *G. tinctoria* +, *Trifolium montanum* +, *T. repens* +, *Stellaria graminea* +, *Ononis hircina* +, *Potentilla erecta* +—1, *Pimpinella saxifraga* +, *Polygala vulgaris* +, *Euphrasia stricta* +, *Thymus marschallianus* +, *Galium verum* +, *Achillea millefolium* +, *Chrysanthemum leucanthemum* +, *Hieracium auricula* +, *H. pilosella* +, *Leontodon asper* +, și *Taraxacum officinale* +.

Festucetum valesiacae Burd. et colab. La baza masivelor Bulbuci pe o suprafață de cîteva ha vegetează asociația de *Festuca valesiaca*, larg

răspândită de altfel în regiunile de șes și dealuri din țara noastră. Solul pe care se află este pietros, nisipos, cu puțin humus. Datorită solului slab productiv care nu reține apă, expoziției mereu însorite și aride precum și păscutului excesiv, plantele nu au posibilități optime de dezvoltare ceea ce determină o pășune slab productivă. Caracterul de ariditate ne este ilustrat mai ales prin prezența speciilor: *Medicago minima*, *M. lupulina*, *Potentilla argentea*, *Echium vulgare*, *Verbascum lychnitis*, *Asperula cynanchica*, *Sanguisorba minor*, *Artemisia campestris* etc.

Analizînd tabelul 7 se constată că asociația este alcătuită din puține specii (59), precum și mica sa valoare furajeră, deoarece leguminoasele și gramineele bune furajere se află în proporție mică. Prezența plantelor *Euphorbia cyparissias*, *Lepidium ruderale*, *Eryngium campestre*, *Falcaria sioides*, *Xanthium spinosum*, dovedesc un înaintat grad de ruderalizare, prin păscutul excesiv.

Desigur că aceste pajiști sunt într-un stadiu de înțelenire și vor putea evoluă spre finețe mai bune, dacă păscutul va fi reglementat, altfel, în urma degradării, pajiștile vor fi invadate de buruieni anuale scăzîndu-le și mai mult valoarea.

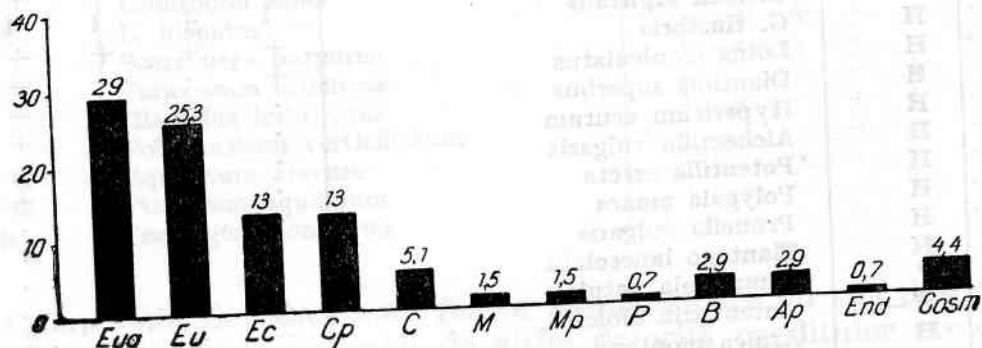

Fig. 5. Spectrul floristic la *Festucetum rubrae montanum*.

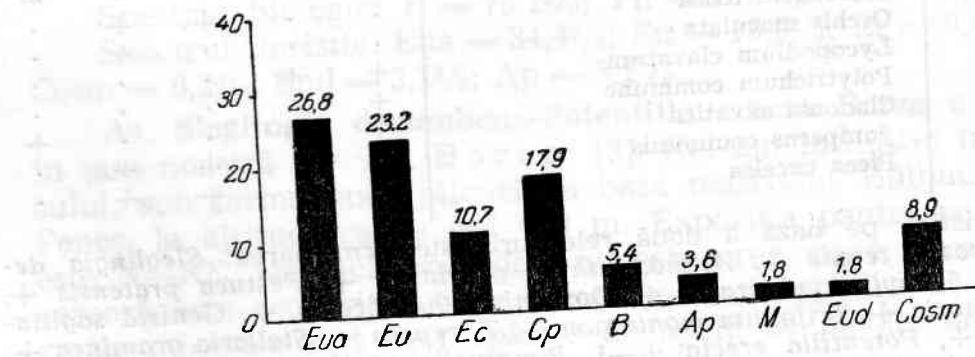

Fig. 6. Spectrul floristic la *Nardetum strictae montanum*.

Aspectul sezonier al acestei asociații este foarte variat datorită speciei *Koeleria gracilis* care se află în proporție apreciabilă, alături de

Festucetum valesiacae Burd et. colab.

Tabel 7

Ef. Eb.	Nr. releeului Altitudinea în m Expoziția Înclinarea în ° Acoperirea în % Suprafața relev. în m ² Data efect. relev.	1	2	3	4	5	6	7	8
		500		520	550	520		500	
		S	V	SV	SE	E	E	SE	SE
		10	10	15	10	5	10	5	10
		65	70	60	65	65	60	60	60
		25	25	25	25	25	25	25	25
		10 VI 1964				29 VI 1964			
Ec H	Festuca valesiaca	3	3	3	3	3	3	3	3
Cp H	Koeleria gracilis	2	2	2	1	1	1	1	1
Eua G	Agropyron intermedium	+	+	+	.
Mp H	Melica ciliata	.	+	.	.	+	+	.	+
Eu H	Anthyllis vulneraria ssp. kernerii	.	+	.	+	+	.	.	+
Ec H	Coronilla varia	.	.	.	+	.	.	+	.
M H	Dorycnium herbaceum	.	.	+	.	+	+	.	.
Eua H	Lotus corniculatus	+	+	+
Eua T	Medicago lupulina	.	+	.	.	+	.	.	+
Eua T	M. minima	+	.	.	+	.	+	.	.
Eua T	Melilotus officinalis	.	+	.	+	+	.	.	.
M H	Onobrychis viciifolia	+	+
Ec H	Trifolium alpestre	+	+	+
Eua T	Arenaria serpyllifolia	.	.	+	.	.	.	+	+
Ec H	Dianthus carthusianorum	+	.	.	+	.	.	+	+
Mp T	Tunica prolifera	+	+
Eua H-G	Euphorbia cyparissias	.	+	.	.	.	+	+	+
C H	E. segueriana	.	+	+
Ec Ch	Helianthemum hirsutum	.	.	+	.	.	+	.	+
Eu T	Lepidium campestre	.	+	+	+
Cp H	Potentilla argentea	.	+	+	.	.	.	+	+
Eua H	Sanguisorba minor	.	.	+	+	.	+	.	.
Mp H	Eryngium campestre	+	+	.	.
Eua T	Falcaria sioides	+	+
Eu H	Peucedanum oreoselinum	+	+
Eua T	Echium vulgare	+	.	.	.	+	+	+	+
Eu T	Melampyrum arvense	+	+
Eu T	Rhinanthus minor	.	.	+	+	+	+	1	1
P H	Veronica jacquini	+	.	.	.	+	.	.	.
Cosm H	V. serpyllifolia	+	+	+	+
M T	Verbascum phlomoides	+	+
Eu T	V. lychnitis	+	.	.	+	.	.	+	.
Eua T	V. thapsus	+	.	.	+	+	.	.	.
Mp H	Salvia pratensis	.	.	.	+	+	+	.	.
Ec H	S. verticillata	.	+	.	.	+	.	+	+
M Ch	Teucrium chamaedrys	+	+
C Ch	Thymus glabrescens	1	+	+	+	+	1	+	+
M H	Asperula cynanchica	+	+	+
Eua H	Galium erectum	+	.	+	.	+	.	.	.
Eua H	G. verum	+	+	.	.
Eua H	Plantago lanceolata	.	+	.	.	+	+	.	.
Eua H	P. media	.	.	.	+	+	.	+	.
C H	Scabiosa ochroleuca	+	+	+
Eu H	Achillea millefolium	.	.	+	.	.	+	.	+
Eua Ch	Artemisia campestris	+	+
Eua H	Chrysanthemum leucanthemum	+	+	.	+	.	+	.	+

	Nr. releveului	1	2	3	4	5	6	7	8
Ep. T	Erygeron acer	+	+	.	.
Ap H	Hieracium aurantiacum	+	+	+	+
Eu H	H. pilosella	.	.	.	+	+	+	+	+
Eua H	Leontodon hispidus	+	.	+	+
Eu H	Taraxacum laevigatum	+	+	.	.
Cosm T	Xanthium spinosum	+	+
Eu Ph	Crataegus monogyna	.	.	+	.	+	.	+	+
Eua Ph	Rosa canina	.	+	+	.	.	+	.	+

Festuca valesiaca. Primăvara în luna mai și începutul lunii iunie, fizionomia fitocenozelor este dată de *Koeleria gracilis*, care în această perioadă este în plină dezvoltare, fiind în floare, iar *Festuca valesiaca* n-a ajuns la maturitate. Vara situația se schimbă deoarece *Koeleria gracilis* este în declin, plantele se usucă, inflorescențele sănătoase sunt rupte iar *Festuca valesiaca* dă nuanță asociației.

Spectrul biologic indică dominarea hemicryptifitelor în proporție de 57%, terofitele 28%, chamefitele 10% iar fanerofitele 5%.

Analizând spectrul floristic constatăm că domină elemenul european ($Eua = 34\%$, $Eu = 18\%$, $Ec = 12\%$), urmate de $Mp = 14\%$, $P = 2,4\%$, $Cp = 5\%$, $C = 5\%$, $Ap = 5\%$, $Cosm = 2,4\%$, $End = 2,4\%$.

Festucetum rubrae montanum Csűrös et Resmeriță, ocupă teritoriile întinse în toți munții noștri. În Bazinul Feneșului, *Festuca rubra* întocmește asociația ierboasă de bază, a cărei fitocenoze acoperă cele mai largi suprafețe, întâlnind-o pe toate văile și depresiunile, pe coaste cu diferite inclinări și expoziții, pe coamele și platourile înalte, peste tot ocupând locul fostelor păduri. Solul pe care vegetează este brun de pădure, uneori ușor podzolit. În locurile unde pantele sănătoase sunt mai lente solul este mai profund cu umiditate mai accentuată și mai bogat în substanțe nutritive. Pe versanții mai înclinați, stratul de sol este mai subțire, bogat în pietriș, resturi din roca mumă ce se află la suprafață. Reacția solului este acidă iar pH oscilează între 4,6—4,8. Cantitatea de humus variază și ea între 8,36%—13,75%.

Tabelul 8 redă compoziția asociației cu cele 25 ridicări efectuate în punctele cele mai reprezentative, timp de 5 ani, în diferite perioade de vegetație. Analizând acest tabel constatăm că printre speciile constante în asociație, alături de *Festuca rubra* se mai întâlnesc *Agrostis tenuis*, *Anthoxanthum odoratum*, *Genista sagittalis*, *Trifolium pratense*, *Euphrasia stricta*, *Rhinanthus minor*, *Gentiana praecox*, *Campanula abietina*, *Chrysanthemum leucanthemum*, *Hypochoeris maculata*, etc.

Caracterul montan al asociației este reflectat și în compoziția floristică, întâlnindu-se multe plante de altitudine. Dintre acestea menționăm pe *Cynosurus cristatus*, *Deschampsia flexuosa*, *Trifolium alpestre*, *Trollius europaeus*, *Laserpitium latifolium*, *Alchemilla vulgaris*, *Polygala amara*, *Euphrasia stricta*, *E. rostkoviana*, *Gentiana praecox*, *Campanula abietina*, *Antennaria dioica*, *Arnica montana*, *Phyteuma orbiculare*, *Scor-*

Fig. 1. Aspect din fînațele de *Festuca rubra* în Bazinul Feneșului.

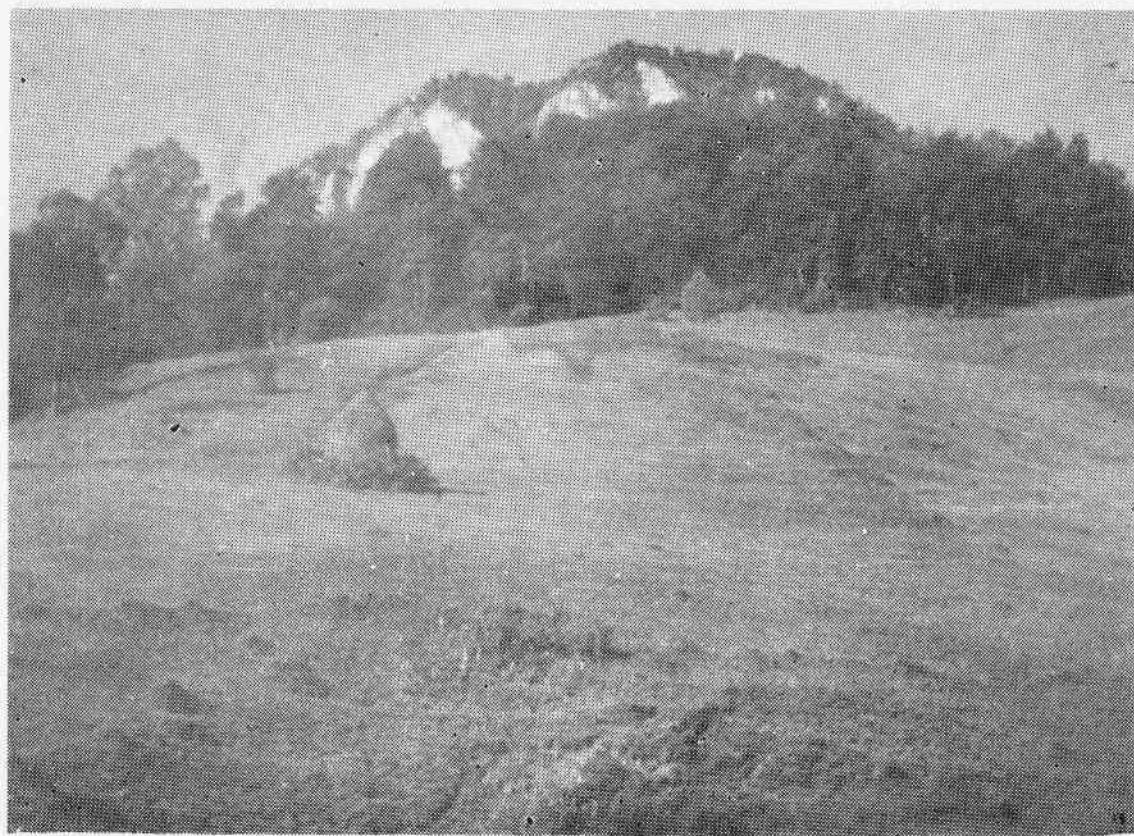

Fig. 2. Fînațe de *Festuca rubra* în Bazinul Feneșului, după cosit.

F i g. 3. *Nardetum strictae montanum genistosum* pe Masivul Mlaca.

Pestuea rufina

Cp W	<i>Agrostis tenella</i>
Cp H	<i>Alopecurus pratensis</i>
Eu H	<i>Anthoxanthum odoratum</i>
Ran H	<i>Briza media</i>
Ran H	<i>Cynosurus cristatus</i>
Ru H	<i>Deschampsia flexuosa</i>
Cp H	<i>Festuca pratensis</i>
Eua H	<i>Holcus lanatus</i>
Eua H	<i>Nardus stricta</i>
Phl H	<i>Phleum pratense</i>
Poa H	<i>Poa pratensis</i>
Cp H	<i>Sieglungia decumbens</i>
Eu H	<i>Carex hirta</i>
Cp G	<i>C. pallescens</i>
Cp G	<i>C. panicea</i>
Eu H	<i>Luzula albida</i>
Eu H	<i>L. campestris</i>
Eu H	<i>L. pilosa</i>
Ec H	<i>Anthyllis vulneraria</i>
Eu H – Ch	<i>Genista sagittalis</i>
Eua H	<i>G. tinctoria</i> ssp. <i>elata</i>
Ec H	<i>Lotus corniculatus</i>
Ec H	<i>Trifolium alpestre</i>
Eu T	<i>T. campestre</i>
C H	<i>T. montanum</i>
Mp H	<i>T. pannonicum</i>
Eu H	<i>T. pratense</i>
Eua H	<i>T. repens</i>
Cosm H	<i>Rumex acetosa</i>
Cosm H	<i>R. acetosella</i>
Eua H	<i>Cerastium caespitosum</i>
Ec H	<i>Dianthus carthusianorum</i>
Eua H	<i>Lychmis flos-cuculi</i>
Eua H	<i>Silene vulgaris</i>
Eua H	<i>Stellaria graminea</i>
Eua H	<i>Euphorbia cyparissias</i>
Cp H	<i>Viscaria vulgaris</i>
Eua H	<i>Ranunculus acer</i>
Eu H	<i>R. bulbosus</i>
Ec H	<i>R. polyanthemos</i>
Eu H	<i>Trollius europaeus</i>
EcCh – H	<i>Helianthemum hirsutum</i>
Eu T	<i>Viola luteola</i>
Ec H	<i>V. silvestris</i>
Eu H	<i>Hypericum acutum</i>
Cp H	<i>H. perforatum</i>
Cp H	<i>Alchemilla vulgaris</i>
Eua H	<i>Filipendula hexapetala</i>
C H	<i>Fragaria viridis</i>
Eua H	<i>Potentilla erecta</i>
Cp H	<i>Sanguisorba officinalis</i>
Eu T	<i>Linum catharticum</i>
Eu H	<i>Polygala amara</i>
P. vulgaris	<i>P. vulgaris</i>
Astrantia major	<i>Astrantia major</i>

Specii întâlnite în 1-2 relevuri: *Bromus erectus*, *Silene nemoralis*, *Aurhriscus silvestris*, *Veronica jacquinii*, *Cynanchum vincetoxicum*, *Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*, *Equisetum arvense*.

Tabel 9

Nardetum strictae montanum Domin

	Nr. relevului	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Mf. I ^{rb.}		SV	SV	S	S	SV	SV	V	V	SV
Eua H										
Cp H										
Eua H										
Eua H										
Eua H										
Eu H										
Cp H										
Eua H										
Cp H										
Cp H										
Cp H										
Cp H										
Cp H										
Cosm H										
Ec H										
Ec H										
B H										
Eua H										
Ec H										
Eua H										
Cosm H										
Eua H										
Ec H										
Eua H										
Cosm H										
Cosm H										
Ec H										
Bd H										
Ec H										
Eua H										
Cp H										
Cp H										
M Ch										
Eua H										
Cp H										

Cronica botanice

Ef.	Fb.	Data	efect.	relev.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Eua	H			Potentilla erecta									
Eu	T			Linum catharticum									
Eu	H—Ch			Polygala vulgaris									
Eu	H—Ch			Veronica chamaedrys									
Cp	Ch			V. officinalis									
Cosm	H			V. serpyllifolia									
				Betonica officinalis									
				Prunella vulgaris									
				Thymus dacicus									
				Gentiana praecox									
				Plantago lanceolata									
				P. media									
				Campanula abietina									
				C. patula									
				Achillea collina									
				Antennaria dioica									
				Carlina acanalis									
				Chrysanthemum leucanthemum									
				Gnaphalium silvaticum									
				Hieracium auricula									
				H. pilosella									
				Hypochoeris maculata									
				H. radicata									
				Leontodon hispidus									
				L. hispidus ssp. danubialis									
				Scorzonera rosea									
				Polytrichum commune									
				P. juniperinum									
				Cladonia rangiferina									
				C. silvatica									
				Rosa canina									
				Picea excelsa									
				Juniperus communis									
Eua	Ph												
Eu	Ph												
Cp	Ph												

Taraxacum nigricans, Leuchorchis albida, Botrychium lunaria, Ophioglossum vulgatum etc.

În unele fitocenoze, pe locurile mai umede se află ele-
menofile și mezohigrofile ca: *Briza media, Cynosurus cristatus, pratinus, Holcus lanatus, Viscaria vulgaris, Lychnis flos-cuculi, europaeus, Linum catharticum, Carum carvi, Chrysanthemum leucanthemum, Arnica montana, Botrychium lunaria, Ophioglossum vulgatum* și diverse specii de *Orchis*, în locurile mai expuse, mai uscate,
plante mai xerofile ca: *Anthyllis vulneraria, Genista sagittalis, Helianthemum hirsutum, Thymus chamaedrys, Th. glabrescens, Galium verum, Scabiosa ochroleuca* etc.

În unele finăte mai ales pe versanții expuși insolației, din lunca
și pe masivul Dîmbău vegetează abundant *Genista sagittalis* și
G. scorpioides care formează un facies. La formarea acestui facies a contribuit
mare măsură păscutul excesiv care a dus la degradarea pajiștei.
În finătele de pe Bigla Mare (tabel 8 r. 20—23), putem vorbi de un
facies cu *Narcissus stellaris*, care în luna iunie constituie o
“a narciselor” descrisă încă din țara noastră. [19].

Dezvoltîndu-se pe locul fostelor păduri, în aceste fitocenoze întîlnim
multe plante de pădure, printre care cităm pe: *Astrantia major, Primula elatior, Chrysanthemum rotundifolium, Gnaphalium silvaticum, Campanula abietina* etc.

Referindu-ne la stratificarea covorului vegetal, în pajiștile studiate se
disting două strate, cel inferior în majoritatea cazurilor fiind bine dez-
voltat, apropiindu-se de stratul superior în care predomină gramineele,
unele leguminoase și cîteva plante ce aparțin la diverse familii.

În compoziția acestei asociații intră graminee cu o ridicată valoare
nutritivă, în care *Festuca rubra* are rolul principal. Gramineelor li se
adăugă multe leguminoase bune furajere precum și alte plante din alte
familii, contribuind la alcătuirea unor finăte de *Festuca rubra* cu o va-
loare economică mulțumitoare. Aceste pajiști primăvara sănt folosite ca
păsuni, apoi ca finăte, iar spre toamnă din nou ca păsuni. Unele, la altitudini
mai mari sănt utilizate doar ca păsuni (Corabia, Bigla, Părăginoasa,
Muntisorul).

În unele locuri se observă un început de degradare, fapt indicat și
prin prezența în fitocenoze a unor plante ca: *Euphorbia cyparissias, Rhinanthus minor, R. rumelicus*, speciile de *Genista* etc. Gunoitul prin tîrlire
și gunoi de grajd se aplică cu rezultate bune. Desigur că supraînsămîntările
în unele locuri, curățirea de tufe în alte locuri, un păsunat mai ra-
țional, ar contribui la mărirea valorii acestor finăte, care în general este
bună.

Spectrul biologic este redat în figura 4 B iar cel floristic în figura 5.

Nardetum strictae montanum Domin. Specie de o mare plasticitate
ecologică, *Nardus stricta* este foarte răspîndită în țara noastră, formînd
asociații pe suprafete intinse, de la cîmpie pînă în regiunile alpine.

În Bazinul Feneșului această asociație se află masiv pe vîrful Mlaca
(1000—1100 m), pe versanții puțin inclinați (10—15°) cu expoziție S—SV..

Solul pe care vegetează este brun de pădure, podzolit și tasat, cu aciditate mare ($\text{pH} = 4,6$), prielnic instalării nardetelor.

În trecutul nu prea îndepărtat, aceste terenuri au fost ocupate **cu** păduri de fag iar după defrișarea lor s-au instalat pajiști de *Festuca rubra* și *Agrostis tenuis*, care cu timpul, în urma sărăcirii solului au fost înlocuite cu nardete.

Analizând compoziția asociației (tabel 9) se constată că se întâlnesc puține plante montane, dacă ținem cont de altitudinea la care vegetează asociația (1000—1100 m). Acest fapt se datorează expoziției sudice, care împiedică elementul montan să se instaleze mai abundant. Printre plantele montane menționăm pe: *Festuca rubra*, *Alchemilla vulgaris*, *Thymus dacicus*, *Gentiana praecox*, *Campanula abietina*, *Scorzonera rosea* etc.

Condițiile ecologice xeromezofile sunt reflectate foarte bine în structura floristică a asociației, unde pe lîngă unele plante mezofile ca: *Briza media*, *Cynosurus cristatus*, *Festuca pratensis*, *F. rubra*, *Viscaria vulgaris*, etc., se află și multe plante xerofile sau xeromezofile între care menționăm pe: *Dianthus carthusianorum*, *D. puberulus*, *Thymus dacicus*, *Achillea collina*, *Carlina acaulis*, *Antennaria dioica*, *Helianthemum nummularium*, *Hieracium pilosella*, *Leontodon hispidus* etc.

În oricare anotimp, aceste pajiști sunt dominate de galbenul florilor de *Genista tinctoria* ssp. *elata* precum și de *Genista sagittalis* (fig. 5) specii ce se află într-un număr impresionant în unele locuri creind impresia că sunt dominante. Acest fapt ne-a determinat să o considerăm ca un facies aparte numind-o *Nardetum strictae montanum Domin genistosum*.

Aceste terenuri sunt întrebunțăte doar ca pășuni, pentru vite mari, rolul de adevărate pășuni avîndu-l pînă prin luna iunie, pentru că mai tîrziu vitele mai mult se plimbă pe aici decît le pasc. Cauzele degradării credem că se datorează tocmai pășunatului excesiv, întrucît de fiecare dată cînd am vizitat această regiune, pe masivul Mlaca pășteau cirezi de vite într-un număr ce depășea cu mult capacitatea pășunii.

Recomandările de suprafață pentru îmbunătățire, cum ar fi îngrășăminte minerale, gunoiul, reglementarea pășunatului, aerisirea solului prin grăpare credem că nu ar da rezultatele cele mai bune, din cauza lui *Genista* care formează o masă ierboasă considerabilă și care cu greu ar putea fi stîrpită. La fel *Nardus* este destul de compact și cu greu ar putea fi distrus prin aceste măsuri. Credem că măsurile radicale ar da rezultate mult mai bune. Terenul fiind puțin înclinat, solul suficient de gros, permite aratul, iar prin însămîntări cu specii valoroase furajere s-ar ajunge la finăte de bună calitate pe teritoriile mari.

Spectrul biologic în figura 4 A iar cel floristic în fig. 6.

În concluzie, se constată că în Bazinul Feneșului, pajiștile ocupă terenuri întinse, nedepășind însă suprafața acoperită cu păduri, mai ales în regiunea montană, unde despăduririle s-au efectuat mai ponderat, mai rațional. Dată fiind importanța mare a pajiștilor în economia locală, creșterea vitelor fiind printre ocupăriile principale ale cetătenilor din împrejurimi, pe viitor va trebui să se acorde o atenție mai mare păstrării și ameliorării acestor terenuri.

BIBLIOGRAFIE

1. Bărcă, A.L., *Flora și vegetația Văii Sebeșului*. București, 1959
 2. Bărcă, A.L., *Pflanzengesellschaften der rumänischen Karpaten „Biológia Brașov“ XVIII*, 11, 1963
 3. Béguin-Bianquet, J., *Pflanzensoziologie*. Wien, 1951
 4. Bărcă, A.L., *Les associations à Nardus stricta L. de la R.P.R.* „Rev. Roum. de Bot.“ VIII, 2, 1963
 5. Călărăș, St., *Über die Nardo-Calluneten aus Siebenbürgen „Archiv für Natur und Landschaftsf.“ IV*, 3, 1964
 6. Călărăș, St., Resmeriță, I., *Studii asupra pajiștilor de Festuca rubra din Transilvania „Contrib. bot., Cluj“* 1960
 7. Hodis, Șan, I., *Flora și vegetația din Bazinul Văii Feneșului* (Autoreferat) Cluj, 1966
 8. Hodis, Șan, I., *Vegetația higrofilă de pe Valea Feneșului „Contrib. bot., Cluj“* 1967
 9. Hodis, Șan, I., *Privire generală asupra vegetației din Bazinul Feneșului „Studia Babeș-Bolyai Cluj, Ser. Biol.“*, 1, 1967
 10. Nyáry, E. I., *Flora și vegetația Muntilor Retezat*. București, 1958
 11. Oberdorfer, E., *Süddeutsche Pflanzengesellschaften*. Jena, 1957
 12. Pop, I., Tretiu, Tr., *Contribuții la cunoașterea vegetației de la Șinca Nouă (Făgăraș) „Studii și cercet. de biol. Cluj“ IX*, 2, 1958
 13. Pușcaru-Soroceanu, Ev. și colab., *Păsunile și fânațele din R.P.R.* București, 1963
 14. Răvărut, M., Mititelu, D., *Contribuții la studiul pajiștilor naturale din Bazinul Putnei și Sușitei (Reg. Galati)* „Lucr. Științ. Inst. Agron. Iași“ II, 1958
 15. Rațiș, O., *Vegetația ierboasă din Bazinul Stînei de Vale „Contrib. bot., Cluj“* 1964
 16. Resmeriță, I. și colab., *Contribuții la studiul biologic, fitocenologic și agrotehnic al nardetelor din Transilvania „Comunic. de bot., București“* II, 2, 1963
 17. Samoilă, Z., *Contribuții la studiul geobotanic și al stării de producție a pajiștilor naturale din regiunea Hunedoara „Studii și cercet. de biol. și șt. agric. Timișoara“* VII, 1–2, 1960
 18. Scamoni, A., *Einführung in die praktische Vegetationskunde*. Jena, 1963
 19. Serbanescu, I., *Poienile cu narcise din Dumbrava Vadului „Ocrotirea Naturii, București“* 5, 1960
 20. Soó, R., *Syn. syst.-geobot. fl. veget. Hung. I.* Budapest, 1964
 21. Tüxen, R., *Das System der nordwestdeutschen Pflanzengesellschaften „Mitteil. Flor.-soz. Arbeits. Stolzenau/Weser“* 5, 1955

UNTERSUCHUNGEN ÜBER DIE RASENGESELLSCHAFTEN DES FENES— RECKENS

(Zusammenfassung)

Die Rasenvegetation des Feneş-Beckens (Kreis Alba) wird vom *Festucetum rubrae montanum* beherrscht, welches stellenweise Faziesbildungen mit *Narcissus stellaris*, sowie mit *Genista sagittalis*, *Genista tinctoria* ssp. *elata* aufweist. Andere Rasengesellschaften mit hohem Futterwert sind: *Festucetum pratensis transsilvanicum*, *Agrostetum tenuis*, *Lolio-Cynosuretum* und *Festuco rubrae-Cynosuretum*.

An feuchteren Stellen der Feneş-Aue stellt sich das *Agrostetum albae* ein.

Auf dem Mlaca-Massiv hat sich als Folge der Degradierung der Rasengesellschaften *Nardus stricta* ausgebreitet, welche einen Fazies mit *Genista tinctoria* ssp. *elata* und mit *Genista sagittalis* bildet.

Im Quellgebiet der Bergregion findet sich das *Nardo-Callunetum vulgaris*, während in geringerer absoluter Höhe, am Zusammenfluss des Feneş mit dem Ampoi (Bulbuci-Massiv), an exponierten Stellen das *Festucetum valesiacae* auftritt. In denselben Massiven stellt sich flächenweise die Gesellschaft *Sieglungia decumbens-Potentilla erecta* ein.